

ק ו ב ז

הערות וביאורים

בלקוּשׁ, בנגלה ובחסידות

תולדות

ר"ח כסלו

גלוון ז (קי)

יזא לאוד ע"י

תלמידי בית המדרש דמוסט' חינוך אחלי תורה
41 טרי עוזני • ברוקין, ניו יורק

שנת חמישת אלפים שבע מאות ארבעים ושתיים לבריתא
שנת השמונאים להולדות כ"ק אדמור' שליט"א

תובען הענין בפ"מ

ביאור מכ"ק אדמו"ר שליט"א בפירש"י שנחbaar בשם"ח כסלו.

לקוט י ש י חותם

בעניין קיזור וארכיותו איזה מהן יותר נעה ד
סדר התשובה בבע"ח עפ"י המובא בזהר ד
בעניין הנ"ל ה
מצות ביקור חולים ה

גבלה

מושיט והוצאה ז
ישראל שמומר לע"ז אם מותר לאכול משחיטתו ז

חסידות

יחוד מ"ה וב"ז ע"י משעה המצאות ה
ଓפּן התעטקו באנטיגוי המSCRIPTOR (גלוון) ה
תחלת שנהña שנאתים פ"י "המשנאים" ט

שייחות

בעניין דהמגי' אפי' אותן אחד בס"ח באילו כחבו ט
בעניין ישלח מלאכו אתר ט
עד אדרבן אי מקיים מצוותה מה"ת (גלוון) י
כמה שאלות בשיחת ש"פבהלווחך שם"א יא
בעניין הנ"ל יב
אי זהה איסור חמוץין בקרוז רכבות בשבת יג
שלא ידחון הקץ יג

שורנן

בסוגנון הלשון של הא"צ "תלמידי אדמו"ר ז"ל" יד
מורה שיעור להחניכא טו

ביאור מכ"ק אדמו"ר שליט"א בפרש"י שנחbear בהתודות
שכ"מ בסלו, פ' חי שרה שם"ב

שאלה: נחbear אשר ע"י "ישלח מלאכו לפניך" נפעל הסכמתה
ורצונה של רבקה לכלח עס אליעזר, ללא השמלותיו מיווחה מצד
של אליעזר, כי אליעזר לא דבר מאומה ע"ד השידור עם רבקה,
והראוי מה שനאמר "נקרא לנערה ונשאה את פִי", ז.א. שלא
דברו בפניהם (ואפילו שכבר נחרטם שעלי' מדורבר),

ולכאו פסוק זה "נקרא לנערה גו'" - נאמר לחרת ביאתו
ועיקר דיבورو של אליעזר, לאחרי "ויאכלו וישתו... וילינו
ויקומו בברך", אבל ביום ביאתו ובונגע לדיבورو הררי נאמר
(חיי שרה כד, גא) הנה רבקה לפניך קח ולך, ובפסוק נג: ויוצא
הعبد כל כי כסף וגו' ריתן לרבקה, ורק אה"ז ויאכלו וגו',
دمזה משמע שרבקה בן נוכחה בעת דיבורו של אליעזר.

תשובה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

" אמרתי ובבו"ב פעמים - שבשים קושיא, ובפרט קלאץ קושיא,
לראות: 1) בכתב, 2) בכתב, 3) לשאול בן חמץ למקרא - أولי
מיקרא ליכא.

ובנדוד"ד: 1) מפורש: ויוצא גו' ובגדים (ולא שיין) מונח
על השלוח הנערך לאכילתו גו' ולאמה ולא לבחואל, כי לאחר
ויען לבן ובחואל בא מלאר והמיתו (ולדעתו - הומר בחוואל וכל
השאר ממשיכים במומ"מ כו' וכ"ז על השלוח ובהמשך אחד!).
(2) פרש"י (כד, מז) שינה הסדר* - איך אפשרי בנובחיות רבקה?
(3) כ舍דרים בענין הכى חשוב יקרו לנערה בת ג' ומבית אםה
שחשחף! (ובפרט שלא ידעו שאודותה מדורבר)."

* ז"ל רש"י ואשא' ואשט. שנה הסדר שהריה הוא מחלוקת נחן
ואח"כ שאל אלא שלא יתפשוhero בדבריו ויאמרו היאך נתה לה
ועדיין איןנו יודע מי היא: עכ"ל.

לְקֹרֶט יִשְׁרָאֵל חֲרוּת

א. בליקוט חי שרה ש.ז. אותן ג' מבאר החילוק בין קיצור לארכיות איזה מהן יותר נעה ובין דבריו מביא לשון התנאים הוא מכוון לגבי לשון האמוראים יעו"ש.

... זיש להעיר על זה מהchloroth ט"ז ונΚודם הכספי בו"ד סי' ל"ו טעוי ח' דצ"ל הט"ז ס"ק י"ד באמצעות דבריו ותו ק"ל מדאי' בgeom אמר ר"ג ריאת שמיומקה וקרום שללה קיים כשרה תניא נמי הבי ריאת שניימוקה וקרום שללה קיים אפיקו מחזקת כדי רביעית כשרה ואם איתח דנתקבון תנא דברירתה להשמיינו דיויתר מרבעית טרפה אמר א"ר נחמן סתם כשרה והא ק"יל אמרורא צרי' לפרש דבריו תנא א"צ לפרש דבריו וכאן היתה איפכא דחנה פירש דטרפה ביותר מרבעית ור"ג אמר סתם כשרה עכ"ל הט' ז' ועיין בנקודות הכספי שם באמצעות דבריו וז"ל ומה שהקשה מدلאת פירש רב נחמן דבריו כו' כהאי גוונא אשכחן טובי בש"ס.

הרבי ישעיה זוסיא זוילהעלם

- חות"ל 770 -

ב. א) בליקוט חי שרה ש.ז. מביא כ"ק אדר"ש מהערות לזהר, שמקשה על מה שכחוב בזהר - שבעת' בשעתה חדא ובכום חדא וברגע חדא קרייבין לגבי הקב"ה, - וسؤال בהערות דלאכאו' בחוב בזהר שלא על הסדר - דהollow'ל יומה שעטרא רגע שכט אחד רבותה מחייבו, ומחרץ בהערות דג' בח' החשובה מגיעים במלכוח, ז"א, דבינה, - שעטרא מלכחות הנק' שעה, ביוםא בז"א הנק' יום, ברגע בבינה, - ובמילא מובן הסדר שכחוב בזהר - שזהו סדר המדרגות מלמטה למעלה, וע"ז מקשה כ"ק אדר"ש זוז"ל: ס"אייז ידוע איז אלע עניינים שבუה"ז ווערטן נמשך ונטהשל (ובמילא זיינען זי' בדוגמא) פון די עולמווח שלמעלה (אנכמעד: די כווננה וחליטת פון די "עולם העליונות" אייז - "עולם הזה המתהוו") - איז ווי שטימט עס, ווואס די העכערע מדריגה (ז"א) ווערט אנגערופן "יוםא", אוון די נידעריקע דרגא (מלכחות) - "שעתה" בעז "יוםא" אייז א לענגערעד שיעור זמן (ובמילא מערד ארפבעטראגען איז זמן וויטער פון לעלה מהזמן) ווי "שעתה"? עכ"ל.

ולא זכית להבין דבריו - במה שכחוב שיוםא יותר רחוק מלמעלה מהזמן - משעתה, דלאכורה לגבי לעלה מן הזמן - איז הבדל בין יומא לשעתה, דשניהם באחת דרגא, ובמילא לגבי לעלה מן הזמן לא שייך לומר ביוםא יותר רחוק משעתה.

ב) בקטע זו כותב כ"ק אדר"ש שליט"א שלפי הפי' בערבות אפשר ג"כ לבאר את בירסת הרם'ק שגורם במאמר זהה ארבעה לשונות - דרגות: "שעתה חדא ביוםא חדא בזמנא חדא ברגעה חדא". - ובבאר שחדרבא של זמנה חדא מגיעה בספירה החכמה, זמן הוא לעלה מרבע - דרגע מגדייר חלק של זמן,

שים לו שיעור, משא"כ זמנא איננו מגדיר שום מציאות זמן, אלא מגדיר את עצם מציאות הזמן. ולא זכתי להבין דבריו, - דהרי לעיל בהשיכחה מבאר דבזהר כחוב סדר המדרגות מלמטה למלטה, וא"כ לפי זה הי' צירק להיות כחוב בזהר ברגעה חדא בזמן חדא, שזהו לפי סדר מלמטה מלמטה (ולא ממש"כ בזמן חדא ואח"כ ברגע חדא). הח' מנהם גליינשטיין
- תורת"ל - 885

ג. בעניין הנ"ל, נחביר לעיל בטיעיך ד' שבולמות העולם הعليון קוצר יותר מהעולם הקטן משא"כ באותו עולם הרגא הعليונה ארוכה יותר ולפי"ז חכמה ובינה שם בעולם המוחין הי' חכמה צ"ל יותר ארוך, ולבאו' הוא יותר קצר כפי שבסואר בטיעך ו' שזמן זה פחות זמן מרגע, בזמן זה הולך על חכמה ורגע על בינה.

.ג.י.ש.
- תורת"ל - 885

ד. בלקו"ש פ' וירא מבאר הטעם דרבנ"ע בכיה דוקא בוירה אליו הוי', שבריש פ' וירא, ולא בוירה ה', אל אמר שלפנינו זה בפ' לך, כי חשב שדוקא שם הי' זה משומ חסדו של הקב"ה בלבד, ולא משום מעלה אברהם, אף דבפ' וירא הי' זה ב כדי לבקר את החולה, וא"כ הרוי יש בזזה תועלת מיוחדת כדי לרפאותו? אבל הרי כתוב רשותי' ש"בא הקב"ה לשאול בשלוםו", א"כ מובן מזה שלא הי', בזזה שום תועלת אחר בביטחוןיו, רק לשאול בשלוםו, (ולבן אפשר גם למלוד מזה בגם) ד"מה הקב"ה מבקר חולים אף אתה בקר חולים", כיון בביטחוןיו של הקב"ה לא הי' משומ רפואה) ולכך בכיה רבנ"ע, דלמה גם אליו לא נראה ה' עיי"ש.

והנה כח הטעם ביו"ד סי' של"ה וזה"ל: וכיון שחלה האדם מצוה על כל אדם לבקרו שכן מצינו בקב"ה שמקיר חולים כמו שדרשו בפסוק וירא אליו ה' באלוני מمرا מלמד שבא אליו לבקר החולה, וסמכות אקרה והודעת להם את הדרך ילכו בה ומזכה גדוריה היא לבקר שמתוך כך יבקש עליון רחמים ונמצא כאילו מחי' אותו וגם מחוץ שרואו עיין בעניינו אם יצטרך לשום דבר משתדל בו להמציאו לו וועשה שייכבדו וירבצו לפניו, עכ"ל. ולכאותה לפי"ז משמע דבמקרים שלא שייך ב' טעם הנ"ל ע"ד באברהם, ליבא מצוות ביקור חולים, ומהשיכחה מבחابر דבם בלי הנ"ל יש מצוות ביקור חולים, כיון שהי' רק משומ לשאול בשלוומו, ולא לחוullet אחר, ומזה יلفינן גם לבאו"א ד"אף אתה בקר חולים", היינו גם באופן זה.

אמנם בב"י שם מביא בשם הרמב"ן עוד טעם ג' לביקור חולים "כדי שימצא נחת רוח עם חבריו", וטעם זה מתאים להנ"ל

בנסיבות חולמים ע"י שאלת שלום גופא, דבורם לו עי"ז נחת רוח, ולפי הנ"ל אף"ל הדמוקר לטעם זה הוא מביקורו של הקב"ה.

(ועי"ז עורך השלחן שם סעיף ג' שכחוב: "עיקר מצוח ביקור חולמים הוא לעיין בצרבי החולה ולעשות לו מה צריך לו" ולפי"ז משמע דבמקרים שבתוחים שנעשה ע"י אחרים כל מה שהחולה צריכה, ליבר עוד עיקר מצוח ביקור חולמים, וזה חסונה דהרי הטור הזכיר טעם הראשון דמהדור ברך יבקש עליו רחמים, ורק אח"כ הוסיף שהוא גם ב כדי לעיין בצרבי החולה וכוכו ועי"ז רם"א שם שכחוב בסעיף ד' דכל שביקר ולא בקש עלייו רחמים לא קיים המצויה, (וכ"כ העrhoה"ש בעצמו בסעיף ח') וא"כ איך אפשר לו לומר דעתיך המזויה היא לעיין בצרבי החולה וכוכו).

והנה זה פשוט דבמקרים שהחולה צריכה עזר ורחמים, הנה מובן דזהו העיקר, עד שכן"ל ברם"אadam ביקר את החולה ולא בקש עלייו רחמים לא קיים המצויה, אבל כאן בהשicha ממש דאפי' לויל זה כשי"צ לדזה, מתקיים מצוחות ביקור חולמים מסוים שאילת שלום גרידא, לגרום לו נחת רוח.

והנה בשו"ת חלקת יעקב ח"ב סי' קכ"ח מסתפק אם יוציאין מצוחות ביקור חולמים בדייבור עם החולה ע"י טלפון, וכחוב שם דאיין יוציאין רק כשהולכים לבקר החולה בפנויו וייכנס לחדרו במקומות שהוא שוכב על משבבו על ערש דווי ומשתחף בצדרו ומתחפל עבورو וככפוק בשו"ע סי' של"ה ברם"א בשם הרמב"ן כל שביקר ולא בקש רחמים לא קיים המצויה, והוא צריך להתחפל במקומות שהשכינה מעלה מראשותיו, דאיין נזקקין למלאכי השרה (שבת יב,ב) להכניות חפלתו לפנויים מן הרגבוז, ובמביא ג"כ מהא דבר"מ ל,ב, דילכו זה ביקור חולמים, ואידייר בבן גilio, במילא צריכה הליכה דוקא עי"ש בארכבה. (ועי"ז ג"כ בשו"ת באර שרימי ח"ב סי' כ"ד - כ"ה תשובה בעניין זה דביקור חולמים ע"י טלפון להרחה ישע"ז זוסיא שי' ורילעהלט, ועי"ז ג"כ בשו"ת אבני שם ח"ד סי' נ"ו, ובשו"ת אגרות משה יו"ד סי' רב"ג בעניין זה).

והנה לפיה הנ"ל ש衲חbear דגם בשאלת שלום גרידא מתקיים מצוח ב**ביקור חולמים**, הנה מסת婢 לומר דבמקרים שא"י אפשר לו ללכחת לבקר בעצמו, הנה כשמדבר עמו ע"י טלפון וسؤال בשלומו, הרי זה גורם נח"ר וכוכו, ויש בזה גם מסוים מצוח ביקור חולמים, ובפרט אם עי"ז בקש עלייו רחמים.

ועי"ז ג"כ בלקוט"ש חי"ד פ' ראה (ב) אותו ה'.

הרבות אמרם יצחק ברוך גערליזקי
- ר"מ בישיבה -

ב ג ל ה

ה. קשה לי במא דאמרינן דמושיט הוא רק בדיוטא אחת ולא בע"ה דירושות כי כן היתה במשכן, דהרי כתובו בחותם שבת בא, בא, בד"ה פשוט דהכנסה אפי' אם לא חי' במשכן היינו יודעים זה מזד הסברא דמה לי עיולי ומה לי אפוקין, וכיוון דאיין סברא לחילק בינייהם הוה הכנסה ג"כ מלאכה, וא"כ למה לא נימא גם הכא מה לי בדיוטא אחת ומה לי בע"ה דיווטות, איזה סברא יש לחלק בינייהם, ועי' ג"כ בדף ד, א, בתום דא"כ שמוסיט ה' למעלה מי' מ"מ חייב ג"כ בלמטה עי"ש, וא"כ למה נחלה דהוא דוקא בדיוטא אחת?

בן קשה לי במא שהביאו החותם ראי' (בתוד"ה פשוט הנ"ל) דהוצאה מלאכה גרוועה היא כיון דגם התולדות בעיינן שייהו במשכן כבון מושיט וכו', דלאכו מהיביבתי לומד מצ"ע דמושיט הוא תולדת הוצאה, הרוי איינו מניח ברה"ר אלא ברה"י וא"כ למה ייחי' זה עניין של הוצאה, וגם הרוי מושיט הוא גם למעלה מי' מה שלא מצינו בהוצאה, וא"כ בודאי בעיינן שייה' במשכן, ומהו הראי' דמלאכה גרוועה היא? ועוד' ז' במא שהביאו החותם ממעביר ד' אמות ברה"ר, דגם הכא מהיביבתי לומר שהו"ע של הוצאה מרשות לרשות (גם לפאי מ"ש בבעל המאור לקמן דד"א הוה רשותו של אדם ודומה להוצאה, אבל מובן דאי' ז' רה"י ממש דהרי אם שני הניח שם בד"א שלו הרוי זה נחשב להנחתה ברה"ר)

שמעאל גלאסמאן
תלמיד בישיבת באר יעקב
ברוקלין נ.י.

ו. בgam' חולין דף ד' אמר ר' ענן אמר שמואל ישראל מומר לע"ז מוחר לאכול משחיטתו שכן מצינו ביהופט מלך יהודה שננהנה מסעודה אהאב, ופירש' י' ד"ל אהאב וסינייעו חזיבן בהו דעובי עכו'ם הוה ובנבילה לא אשכחן בהו דמפרקן ואיבא למימר דייצרא דעכו'ם תקייף עלייהו, ויהופט צדיק גמור.
ושקיים וטרוי שם הגם' טובה בדחוiotות לטטור ראי' זו, אבל סחר כל הדוחיות ונשארה הראי' בחוקפה. שוב אמר לימה מסייע' לי' והעורבים מביאים וגוו' ואמר ר' י' א"ר מבוי טבח דאהאב, ודחה על פי הדיבור שאני, וא"כ הביא בריחיה דמומר לע"ז הוה מומר לכל התורה כולה, ותויבתא דרב ענן.

לכוארה קשה כיון דמסיק דמומר לע"ז אסור לאכול משחיטתו וחירובתא דרב ענן, הדרא קושיא לדוכתא מיהופט היאך אבל משחיטתו של בי טבח דאהאב, הלא בכל השקוא' ט שבהסוגיא לא מצא דחי' לראי' זו מיהופט, ולמה אחר מסקנה לא מהדר כלל לתרוצץ הר' דיהופט?

אליהו ענתבי
מתיבתא נחלח יעקב (וינגערא)
ברוקלין נ.י.

ח ס י ד ר ת

ז. במאמר ש"פ חiji שרה ש.ז. (בלתי מוגה) מבאר דיצחק ושרה הוא עניין יחוּד מ"ה וב"ן, ובעבודה עגינם (לאחר כל האריכות) דע"י מעשה המצוות... נעשה דירה לו ית' בתחוּנים, וזהו גם מה שאומר קודם כל מצוה לשם יחוּד כו'... שבכל מצוה ישנו היחود דם"ה וב"ן וכו'.

וממשיך: והנה אף שכליות עניין החותם"צ הוא חי' יחוּד מ"ה וב"ן כנ"ל, מ"מ בכל מצוה היחוד מ"ה וב"ן הוא רק בפרטיותו, משא"כ דהשידור דיצחק ורבקה הוא כלות העניין דיחוד מ"ה וב"ן, "ולבן הנתינה כה ליחוד מ"ה וב"ן שבכל מצוה הוא מכלות היחוד דם"ה וב"ן שהי' בניישוי יצחק ורבקה, וכו'..." ולכאו' חמץ מבואר כמו בלקו"ש (ח"ג לך לך, ח"ה וכו') שאברהם אבינו ע' מצוח מילה הוא שנותן את הנתינה כה למצות שלנו וכמבואר שם בארכיותו.

והרי לכאו' עניין הנ"ל - המשכויות בשמות ע"י מצות ושישאר לעולם דבר קדוש - הוא ע"ד המבוֹר שם העניין דיחוד מ"ה וב"ן? וא"כ הרי אברהם אבינו הוא שהחhil את כלות העניין דיחוד מ"ה וב"ן ולא יצחק ורבקה?

דניאל י. קי

ח. בಗליון ה (קח) העיר הרב י.ש. גינזבורג על הלשון שהובא בכם בדאי"ח "בלא לב וללב" (שההתעוקות בענייני גשמיים וכו' צ"ל "בלא לב וללב" (פנימיות הלב וחיצוניות הלב, רק בחיצוניות הלב).

וכחוב הנ"ל: "והנה הל" נמצא בשני מקומות בchap"ך, (יב, ג) "בלב וללב ידברו" ופירש"י, ראב"א, מצו"ד וכ"ה בת"י - שהלשון מדבר בשליחות לב האחד, ולהלב השני בל עמו (והו היפר הפי', שבדא"ח); ובדה"א (יב, לג) "ὔρδει μλήμα..." ולעדור הבלא לב וללב" ופשוֹטו ברד"ק ומכו"ד - בלב שלם (בתחילהם) אלא שרש"י ורד"ק הביאו ממד"ר (ויקרא פב"ה, ב) שפירשו "בין מתכוונין בז שאיבן מתכוונין הם יוצאים ומנצחחים" זמרז"ו שם פי"י "בלא לב" - שאין מתכוונין, ו"לב" - שמחכוּן".

ומטיים הנ"ל בפשטות: וא"כ ג"ז איננו בהפי' שבדא"ח, אבל מתאים לפשט ולפי' בחחלים. וצ"ע מדיע בחרו רבוח"ק - בדבר הפשט - בפי' אחר לגמרי. ע"כ.

אבל ראה הערת כ"ק אדרמו"ר שליט"א בסה"מ תש"ט ע' 222 (עמ"ש שם בפניהם המאמר "בלב וללב") : "ע"פ לשונו הכתוב דברי הימים א' יב, לג, וכפי' ויק"ר פב"ה, ב. הובא ברש"י שם".

אהרן ליב ראמקיין

- תומ"ל 770 -

ט. בליקוטי מ"מ, פירושים, שינורי נסחאות לחניא פל"ב, מביא ע"ז מה שכתב בחניא "חכליח שנאה שנאתים... כראיתך בגם", ר"פ ט"ז דשבת" (קטע מהחומרה ה' בלתי מוגה ש"פ בהעלותך תשכ"ט) דיווק מה שביא אדמתה ז"מ מ"מ זו הגם שאין זה עניינו לציין מ"מ ומבאר שהשנאה צ"ל דזקן באופן אז אם אכן איז כראיתך בפט"ז דשבת... "משנאר אלו המשנאים". ע"ב.

ולכאו, "משנאים" הוא טעות המניחים של השיחה כי בגם" (עכ"פ בගירסה שלנו) אין לשון כזה רק הפסוק בלבד "הלא משנאייך ה' אשנא... שנאה שנאתים" ורק שמהמשך הגם, ממש שזה קאי על אפיקורסים, היינו אפיקורסים הם הנכניםם בגדוד זה, שנאתים. ואולי מ庫ר טעות זה הוא שם דהמצודה דוד על פסוק זה, תħallim קלט, פי, "המשנאים".

ש.ג.

ש. ח. ר. ח

ג. בעניין המדובר בחתוודות ש"פ חי רה דהמגי, איפילו אות אחד בספר תורה כאילו כתבו, היינו איפילו שלא מצא שום פסול ולא חיקן שם דבר. יש להעיר דלפי"ז המגי" ס"ח בשבת ולא חיקן כנ"ל ג"כ עובר משום כתיבתה או לכל הפתוח מכה בפטיש (היינו דבלוי ההגחה אסור מטע אסור להשתות ספר שאינו מוגה - כתובות י"ט ע"ב) כדיוע מחלוקת המפורשים בגם" (שבת דף ק"ד ע"ב) תנא כתוב אותה והשלימה לספר חייב וכן הגי" אות אחת חייב אי חייב מטעם איסור כתיבתה איפילו שאינו רק אותו אחד או אסור מטעם מכה בפטיש (עיין מאירי על אחר, קרבע עדה על ירושלמי, שפט אמרת, שבת של מי, שערץ יצחק סי' מ"ח, עירך לנדר בריתות דף י"ז, חסדי דוד על חוספה פ"ב הלכה ה', שות נפש חי', או"ח ס"ס ל"ז, יסוד ישורון ח"ד, חממדת ישראל קוונטרס בר מצוה אותן ל"ד) ויש לחלק וצ"ע בכל זה. וכן כדי לאציגן למ"ש הפני מגדים בכללי הוראות איסור והיתר הקדמוני ליו"ד אותן י"ב וז"ל הଘות הרבה נקריאין הג"ה יש בו ב'

פירושים א' מ"ש מס' מעריך המערבות בשורש הג"ה וז"ל מי שmaggi ספר נקריא מגי'ה ופעלו נראת הבה מלשון נגה ואורה עכ"ל ותחסר הננו"ן (כעין חסרי פ"א) ואמנם המי"ט הביא עוד פי' מלשון הוגה מן המסילה שפירדשו הסרה וכן הגו סיגרים מכקס שמסיד הטיעות יע"ש עכ"ל הפרם"ג שם.

הרב ישעיה זוסיא רוילעהלן

- תומ"ל 770 -

יא. בחתוודות ש"פ חי רה ש.ז. הקשה כ"ק א"ד"ש עה"פ: "וזיאמר אליו ה' אשר התהלבתי לפניו ישלח מלאכו אתך והצליחך דרך וגו'" (כד, מ). וఈקשה דלכאו, בדברי אברהם לאלייעזר נאמר (שם, ז): "ה' אלקינו השמים אשר לקחני גו' הוא ישלח מלאכו לפניך גו'", ואינו שינה מדו"ע שינה' אליו עזר מדברי אברהם ואמר "ישלח מלאכו אתך"?

וביאר כ"ק אד"ש: שרש"י מסתמך על פירושו לפנ"ז בפ' נח דשם מבאר רשותי החילוק שבין בלשנותם של שבטה ו아버יהם: שבנה אומר "את האלקים התחלך נח" (ו, ט) ובברם הוא אומר "אשר התהלך לפנינו" ומברר רשותי, שנח ה' צרייך עד לתומכו אבל אברם ה' מתחזק ומהלך בצדקו מלינו.

ופפ' ז' מובן חילוק הלשונות ד"אחר" - ולפניך": "לפניך" - היינו, שהמלך הולך לפניו אליעזר, ופועל פעולתו סודם比亚ת אליעזר, ואילו "ישלח מלכנו אתך" פירושו, - שהמלך הולך ביחד עם אליעזר ומסייע לאלייעזר לפועל פעולתו ושליךתו.

ומאחר שאלייעזר ידע את מעמדם ומצבם של אנשי נהרים כולל לבן ונתואל לא ה' יכול לומר להם שאברם אמר לו ישלח מלכנו לפניך זהינו שהמלך יבוא לפנינו - כי אז יאמרו לו, לדבריך פועל כבר המלך את פועלתו וא"כ לשם מדבר אתה עמנו בכלל. ולכן ה' מוכחה לשנות ולאמור להם שאברם אמר לו "ישלח מלכנו אתך". עתחד"ק.

ולכאו עדיין צרייך ביאור: דאה"ג שМОבן מפני מה א"ז רשותי לבאר החילוק שבין הלשונות ד"אחר" ולפניך", מאחר שמסתמך על פירוש רשותי שלפנ"ז בפ' נח, - אך זה שאלייעזר לא אמר להם "לפניך" כ"א "אחר" מצד שפיקח שיחפסותו בדבריו כנ"ל, הולך לרשותי לבאר כאן על אחר, וכמו שראוים לאח"ז "בפסוק מז, דמספר שם אליעזר סקדם שאליך רבקה את שמה, וזה בנתן לה את החחשיטים, ורשותי נעמד ע"ז ומקשה דלכאו, שינה את הסדר מכפי שהי, בפועל, שקדם נתן לה החחשיטים ואח"כ שאל אותה לשם - ומברר רשותי, שנה הסדר כדי שלא יחספסתו בדבריו, ויאמרו היאך נתן לה ועדיין אין לך יודע מי היא.

ופפ' ז' צלה"ב מדוע רשותי, כאן איןנו מבאר הטעם, מדוע באמת שינה אליעזר הלשון מכפי שאמր לו אברם.

ג. ג. ל

יב. בಗלוון ה' (קח) מקשה ה.א.ג. על המבו' בשיחת ש"פ לך לך. בעניין המזויה ד"כתבו לכם" בהנוגע לשאר ספרים, שמדובר שם בעניין שבס בשאר ספרים שייר לומר שע"י ההגהה הוא מקיים הצעו. הנ"ל, לאחר כי بلا ההגהה איןנו יכול להציג הספר אצלנו "אל חשבון באهلיך עוללה". וע"ז מקשה הנ"ל מהידושי רע"א מערכה ח', שם אחד חקע בשופר בר"ה של בשת שקיים המזויה מדורית, ולמה כאן אומרים שלא הגהה (שזהו רק מדברי קבלה או מדרבנן) איןנו מקיים המזויה,

ולכאו, בפשטות הכוונה שאינו יכול לקיים הצעו היינו שאبور לקיים שאסור להציג הספר, אבל אם החזיק אפשר

שבאמת קיים הציווי וכמו בשופר,

אבל מזה שambil אח"כ בשיחה דוגמא ע"ז מדובר שאיננו ברשותו מדרבנן שאיננו יכול לקדש בו את האשה, ושם ה"ז עניין של דיעבד שגמ' בדייעבד אינה מקודשת, א"כ הרוי משמע שגם כאן הוא עניין של דיעבד, (כי הרוי אינו מביא הדוגמא באופן של ק"ו, א"כ משמע שכאן הוא ואותו העניין כמו בהדוגמא), ואפשר י"ל שהדוגמא היא שכמו שם אנו אומרים שע"ז שהחכמים אסרו אותו העניין בהנאה (אף שכידוע כל אישורי דרבנן הא אישור גברא, אעפ"כ) נעשה זה הדבר אינו שלו. וחתום: מאחר שבפועל איןנו יכול להשתמש בו. כמ"כ בכאן אחר שרבען אסור לו להחזיק זה הספר, זה נקרא כמו ש בספר אינו שלו, ולבן ע"י "שמגי" אותו זה נקרא כמו שכחו, ולבן מקיים ע"ז " כתבו | לכט". ולבן אין זה רומה להענין דשופר בשבת כי שם אינו שייך לומר שהשופר אינו שלו ובדומה, מאחר שם אין זה אישור הנאה, ולבן שפ' באמת מקיים המצויה, (שפפי"ז מובן ג"כ מה שאין קושי' מחידושי רע"א הנ"ל על הדיון דקדושים הנ"ל). וזהו קצת ע"ד מה שפי' הנ"ל בתירוץ השני.

הרב פנחס קארך
- משפט בישיבה -

יג. א) בשיחח ש"פ בהעלותך ה'חטם"א (הנחת הח' בלתי מוגה) אורח ל', מקשה על דעת התוס' דט"ל שנתחייבו בפסח גם בדבר, רק שלא יכולים לעשות מפני מילת בנייהם. ומקשה ע"ז, א"כ מה הי' צרי' לציווי מיוחד בשנה השנית, לעשות הפסח.

ראיתי בהקדמה המומ"ל החידושי הרשב"א על מנהגות (בדפוסים החדשנים לא עתק) שהיותו שאותו י"ד ניסן הי' בשבת, לבן נצטו"ו ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו", אעפ"ג שהוא שבת, ע"כ. אבל לפפי"ז אפ"ל שהקריבו הפסח כל השנינים שהיו במדבר, ונזכר רק בשנה השנית, מפני החידוש, שחיל י"ד ניסן בשבת (וגם פטח שניי').

ב) שם אותן לד: דבר בשיחח חגה"ש, שיש עילוי כshall חגה"ש בשבת כמו שהי', בפעם הראשונה. לבאו' הלא יש לשאל ע"ז, הלא לא בד"ו פסח, וא"כ אי אפשר שיחי' חגה"ש בשבת. ותmercץ, שבזמן שהיו מקדשים עפ"י הראי', חגה"ש הוא פעמי' ו', ופעמי' ז' (סיוון), שמאז מובן שזאת הי' יכול להיות חגה"ש בשבת, עכ"ד.

ולא זכית להבין, הלא איך שיחי' מוכרכה הוא להיות זום א', אחר קביעות חג הפסח, ומכיון שלא בד"ו פסח, אי אפשר שיחי', שבועות בשבת (ואולי י"ל, בדוחק, שהכוונה היא שיכולים להיות שיחי', ו' סיוון, יום שנחנכה בו החורחה, בשבת, אבל לא י' הי' אז חג השבעות). ולכארו' י"ל בפשטות, שכשמקדשין עפ"י הראי', יכול להיות בד"ו פסח, שהרי מה שלא בד"ו פסח, הוא משומן לא אד"ו ראש השנה (משמעות רקייא וכור' ומשמעות ערבת) או

מדואיריה, צוין בשיחת ב' דר"ה, ש.ז. הער' 35)), וכشمתקדשים עפ' ה' הראי', יכול להיות בד"ו פסח ולא יהיה אד"ו ר'ה.

ג) שטאות נא. מנסה מדווק לא בקשו משה ואחרן מהקב"ה שיזכה לעשות הפטחה בשנה הבא וכו'. ומסיים שם: דער ביאור בזה - ווועט מען לאודען פאר יעדערן אליען צו טראכטן.

ואולי י"ל הטעם, שחששו שאם יבקשו יצוה להם, ולכל אלו שלא חטאו במרגליים. אבל לכל ישראל שחטאו במרגליים, ומשו' ז' נגזר עליהם שלא יכנסו הארץ, ובמיילא לא יעשו פסח, לא יצוה, ויהיו ישראל מתחיישים, ומשום זה לא בקשו.

* * *

ד) בשיחת ש"פ שלח (הנחת הת' בלתי מוגה) אותן לא. מבאר שרש"י מדיק מה שנאמר "ראשית עיריותיכם", ונשנה עוד פעם, עכ"ד. ולכאו' דיווקו של רש"י הוא מה שבפעם הא' נאמר "ראשית", ובפעם הב' נאמר "ראשית" ביחס' ממ.

* * *

ה) בשיחת ש"פ חוקם (הנחת הת' בלתי מוגה) אותן טו. מאמר המוטגר, ע"ד הרשב"י שגם הוא ישב י"ב שנה סגור במערה (ואה"כ מצד סיבה אחרת נחסף עוד שנה), ע"כ. לכאו' גם גבי יוסף, ב', שניים האחרוניות היו הוספה מצד סיבה, שבקש משר המשקדים להזיכירו, כמ"ש ברש"י עה"פ ויישב מ', כג.

ו) שם אווח מז, מביא פעם על מה שהלכה בבבלי לגביה ירושלמי, מפני שהבבלי הוא בתראי, והלכתא בתראי. במאמר ש"פ במדבר (הנחת פרטיה בלתי מוגה) אותן ד', דעתך בירור ההלכה הוא ע"י הרבה קושיות וסקו' ט וכו', ודוקא משום זה הרי הלכה בבבלי לגביה ירושלמי.

ז) שם אווח ע"א, ולהעיר שגם אברהם ה' כהן (מקודם ה' שם כהן, ואח"כ נעשה אברהם הכהן), ובשעה שהלך אברהם לעסוק בפדיון שבויים, צירף אליו את אליעזר עבדו, ע"ד ספרה אדרומא נעשה ע"י אליעזר הכהן, דוקא טבן כהן, ע"כ.

צ"ע, הלא מה שניטלה הכהונה שם ונחנה לאברהם, ה' אחריו מלחת המלכים, מפני שהקדמים שם ברכת אברהם לברכת הקב"ה, כמ"ש בנדרים (לב, ב').

הרב שלום דובער נאטיק

- יעך, צרפתה -

יד. בעניין הנ"ל, א) הרי מסיים בסוף שבעש"מ א"א לומר פי' התוס' והרוי פשוט שפי' הנ"ל איינו מתחאים לפשש"מ כי איפא

מרומז שזה חל בשבת ואף שאנו למדים "במועדו אפיקו בשבת" הרי אין הפ"י שזו חל בשבת, והראי' שהרי למדים ג"כ "במועדו אפיק בטומאה" וاعפ"כ הרי לא ה' איז טומאה בצדبور, והראי' שהרי כתה' שהיו אנשי טמאים לנפש אדם, ובנדחו לפסק שני'.

ד) פלא שהרי רשות מהגיל פירשו בחמלים "למה נאמר" הרי רואים מפורש שדיוקו הוא ממה שנשנה עזה' פ.

ה) לכאו' יש להליך כי ביוסוף אף שהי' לזה סיבה רוחנית (שבקש משר המשקדים) אבל בפועל ה' מוכחה לישב במערה פשוט בגשמיות, משא"כ אצל הרשב"י ה' למזרע עניין רוחני, כי לא מצד גזירת המלכות ה' מוכחה לישב עוד שנה כ"א מצד הב' ק מלמעלה.

ו) הטעם שבמאמר הוא טעם עפ"י פנימית, משא"כ כאן מבאר עפ"י נגלה.

הרב פנחס קארף - משפט בישיבה -

טו. בחתועדות דש"פ חוקת ב' חמוץ (הנחה בלה"ק בלתי מוגה סעי' ב') מביא וז"ל: ואפיקו לבני המשך הנסיעה בשבת - יש מקום לשקו"ט אם יש אישור מן החורה על נסיעה בקרון רכבת, מאחר שמקום היישיבה הוא למעלה מי"ט, ולמעלה מעשרה טפחים אין אישור תחומיין בו', וא"כ מן התורה בודאי שאין בזה אישור, ויש מקום להתזעם ולומר שאין בזה אישור אפיקו מדרבען!. ע"כ.

ויל"ע בזה, דעתין בשו"ע אדה"ז הלכות שבת סי' רס"ז סעי' ז' מביא וז"ל: ואפיקו אם הוא צריך לצאת חוץ לתחום מפני חשש סכנה וכשירכט על החמור יהיו רגליו תלויות למעלה מי"ט מן הארץ וכל למעלה מי"ט אין בו משום אישור תחומיין... אעפ"כ ילך ברגליו לפיק שאך שכשירכט יהיו רגליו למעלה מי"ט מ"מ ביוון שהוא יושב במקום שנוח לשםינו ע"ג החמור שהוא מקום נוח לחסמי ישיבה ורגלי החמור נוגעים בארכ' ה' ז' דומה להולך בקרון שאע"פ שבבוחה י"ט מ"מ אם יש בו ד' על ד' יש בו משום תחומיין כמו שת' בסעי' א"ד. ושם מביא הדין מהלך חוץ לתחום למעלה מי"ט... אבל עמוד שיש בו ד' על ד' ט' ביוון שנוח לשם הליקתו אין בו ספק שהילוך גמור והוא זה במהלך בארכ'.

משמעותו הוא משום שנוח לשם הליקתו, וזה כו"ח בקרון רכבת?

.ג.ג.

טו. בשיחת ש"ק פ' לר לר ח' מרחשון ה' חשמ"א לפ"ק שיחה שמוגה ע"י ב'ק א"ד"ש סעיף ח' כוחב וזל"ק: פשות איז אדם אלעם איז כלל גיט דעת עניין פון דוחק זיין את הקץ - ווילך דא רעדת זיר ניט ווועגן קבלה משנית. השבעה מלאים וכיו"ב, נאר - ווועגן לערדגען תורה ומקיים זיין מצוח בשמה ובהוספה,

כולל אוֹר ופְשִׁיטָא - טראכטן וועגן פירוש הימלאות כפשוטו, ווען ער שטייט פארן אויבערשטען אוֹן בעש ביי אים: ותחזינהה עיגנונג בשובך לציון ברחמים אוֹן - את צמה דוד עבדך מהרַת חמץ אוֹן מיינען עם מיט אָן אמת. עי"ש

אני רוצה להעיר שבמסכת כתובות דף קי"א ע"א בתחום העמוד שם מבואר הג' שביעות, ואחד מהם הוא שלא ירחקו את הקץ, ופירש"י בעזנים ל"א שלא ידחקו את הקץ גרטינגן, לשונן דוחק שלא ירבו בחנונים על כל יותר מדאוי. וכ"ק אד"ש בחר בהגירסה השנאי שלא בדוחק יותר מדאוי, והיוות שאנו עוסקים ב"וּי ווֹאַנְטְּ מִשְׁיחֵ נָאוּ" נא לבדר מתי הוא נקרא חפלה יותר מדאוי? ובאמת ב"ק אד"ש כותב רק שיויסיף בשמחה ובקיום מצות בהוספה אבל לא שיויסיף בעניין ריבוגו החפלה רק על כוונתה.

אליהו ענחבי

מחיבתא נחלת יעקב (וינגרט)
ברוקלין נ.י.

ש ר ב ג ה

יז. בקונטרס הוספה לספר "אתה לך-לאזנייא" (שייל ז"ע), בהמ"מ וציוונים לע' קעג כותב שקטע מהמאמר הנדפס שם (ע' קעג) הובא ג"כ במאמר הצע"צ באורה"ת נשא ע' רסא, ובאורה"ת שם כותב על קטע זה "ז"ל תלמידי אדם"ר ז"ל".

ויש לדיק בסוגנון לשון זה, שאיננו רגיל בכתבי הצע"צ
ובדרך כלל כשבביא מאמר מאה"ז כותב "ז"ל מז"ח"; "מצאת"
כחוב בדברי רבנו", וכיו"ב.

ואולי כתוב כך הצע"צ עפ"י המובה בסוט"ס "אתה לך-לאזנייא"
פרשימה שבנראה זוהי (העתקה מרשימת הצע"צ על ספר זה, שהם:
"דרושים לאזנייא ב"י מז"ח והוגהו מר" ליב מאהליווער".

ועפי"ז יובן דיווק הלשון כאן "תלמידי אדם"ר ז"ל",
מכיוון שם "אתה לך-לאזנייא" נכתב ע"י, ב"ק אדם"ר האמצעי
זה ר' ליב מאהליווער (שהי' תלמידי אדם"ר הרץן - ראה
אוודתו בהנסמן בס"ס "אתה לך-לאזנייא" ע' רעג ובמקרים מש"ש
ז"ל "ס"ד")) - שנייהם - "תלמידי אדם"ר ז"ל".

*

*

*

בקונטרס הוספה לס"ס "אתה לך-לאזנייא" הנ"ל, נדפס בחתילתו הגהות מ"ק אדם"ר הצע"צ לד"ה משכני (הנדפס בס"ס "אתה לך-לאזנייא").

ולכאו' אם כבר מדפיסים הגהות מהצע"צ לס"ס "אתה לך- לאזנייא" מה לה לא נדפס ג"כ מפתח הצע"צ לבור "אתה לך- לאזנייא".

שמלבד רשיית המאמרים נמצא שם ג"כ תוכן המאמר וアイזה הגהות על כמה מאמרים (פתח זה נמצא בקובתי"ק הצ"ז, ופאקסימיליא ממפתח זה נדפס בס' ממרי אדה"ז - הקצרים ע' תקצא - ב').

יוסף יצחק איינדלמאן
- תות"ל 770 -

פורה-שייעוץ ל תניא |

יה. ע"פ המבוואר בשיחות כ"ק אדרמו"ר שליט"א הרי התניא כפי שמתחלק לימות השנה יש לו שייכות מיוחדת (כל שייעור ליום שלו) .. ע"פ הנ"ל יש להעיר לכמה מקומות בתחוםו כפי שמתאים לימים השנה, וכל זה בדרך אפשר וכו'.

כ"מ"ח (שנה פשוטה) חוכנו כוחב (גם) ע"ד ארבע מאות שקל כסף וגנו' - מתאים לשיעור חומש דשבת זה (ברוב השנים) פ' חיי שרה.

במוראה שייעור, לתניא, ליום י' טבת (שנה פשוטה) : אך הנה כתוב... בזוזה"ק...

והנה כשמייקים בתוכן השיעור דיום זה, רואים שייכות גלוויי, ליום זה, שחררי ביום זה החihil המזoor על עיר ירושלים ע"י מלך בבבל.

והרי זהו תוכן השיעור דיום זה: "כִּי הַגּוֹף נִקְרָא עִיר קְטָנָה וּכְמוֹ שְׁנִי מִלְכִים נְלַחֲמִים עַל עִיר אֶחָת שֶׁכְלָא רֹצֶחֶת לְכַבֵּשָׂה וּלְמִלְוָךְ עַלְיָה".

הרב מיכאל אהרן צליגזאן
- ברוקלין נ.י. -